

Wielcy z Małopolski

Edycja 2024

Znani – nieznani mistrzowie!

Byli związani z Małopolską, z miejscami nam bliskimi. Tworzyli, odkrywali, zmieniali świat. Każde z nich było mistrzem w innej dziedzinie, ale tym, co ich łączy są pasja, wiedza i bogata wyobraźnia.

W ramach projektu prezentujemy wybrane postaci spośród dziesiątek wspaniałych Małopolan. Historia ich życia i pracy, szczegóły odkryć, pokonywania trudności i osiągnięcia sukcesów są częścią naszej lokalnej tradycji, ale też elementem światowego dziedzictwa.

Nadszedł czas, by Ci „Wielcy – nieznani” stali się rozpoznawalni!

hr. Władysław Zamoyski

1853-1924

Arystokrata, ziemianin, przedsiębiorca, społecznik, obrońca tatrzańskiej przyrody.

To właśnie jemu zawdzięczamy, że okolice Morskiego Oka nadal pozostają w granicach Polski. On też najpierw wykupił ziemie zakopiańskie, zadbał o przeprowadzenie wielu użytecznych inwestycji i chronił tatrzańskie lasy. W końcu całość swojego majątku i posiadłości w Wielkopolsce i Małopolsce zapisał narodowi polskiemu ustanawiając Fundację Zakłady Kórnickie.

Jan Wnęk

1828-1869

Cieśla i rzeźbiarz pochodzenia chłopskiego, konstruktor samouk. Uważany za jednego z pionierów lotnictwa. Jak wynika z relacji mieszkańców Odporyszowa, odbywał on loty na własnoręcznie skonstruowanych skrzydłach.

prof. Roman Stopa

1895-1995

Językoznawca, etnograf, wykładowca akademicki. Zajmował się badaniem języków i kultur społeczności subsaharyjskiej Afryki. Zasłynął jako specjalista w zakresie języków mlaskowych. Jak sam o sobie pisał w opublikowanych wspomnieniach, droga jego kariery prowadziła „Spod chłopskiej strzechy na katedrę uniwersytetu”.

Maria Ritter

1899-1976

Malarka, rzeźbiarka, autorka polichromii, a także działaczka społeczna. Przez niemal całe życie pracowała w rodzinnym Nowym Sączu. Jest autorką kilku tysięcy prac malarskich reprezentujących zmieniające się prądy artystyczne XX wieku.

Po więcej informacji zapraszamy na stronę:

www.wielcyzmalopolski.pl

ODKRYWAJ POLSKĘ Z „WIELKIMI Z MAŁOPOLSKI”

hr. WŁADYSŁAW ZAMOYSKI

Zakopane i Tatry

@

Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem

ul. Krupówki 10, 34-500 Zakopane

Do zobaczenia:

- Wystawa fotografii „Uczennice Jenerałowej Zamoyskiej” [\[link\]](#)

1

Tatrzański Park Narodowy

ul. Kuźnice, 34-500 Zakopane

Do zobaczenia:

- Zespół dworsko-parkowy w Kuźnicach
- Wystawa w spichlerzu „Zamoyscy - Spichlerz wartości” poświęcona rodzinie Zamoyskich (zwiedzanie po wcześniejszym umówieniu) [\[link\]](#)

- Morskie Oko** – teren, o który aktywnie zabiegał hr. Zamoyski, aby został przyznany Galicji (później w granicach Polski), tzw. spór o Morskie Oko

Pomnik hr. W. Zamoyskiego u zbiegu ul. Krupówki i al. 3-go Maja

Polichromia w Sanktuarium Najświętszej Rodziny – przedstawiająca św. Franciszka, Brata Alberta i hrabiego Zamoyskiego

Inwestycje realizowane w Zakopanem

z inicjatywy lub ze wsparciem hr. Zamoyskiego:

m.in. linia kolejowa Chabówka-Zakopane, budynek Muzeum Tatrzańskiego, budynek Bazaru Polskiego, budowa wodociągu z Kuźnic, nasadzenia w miejscach zniszczonych obszarów leśnych

2

Muzeum-Zamek w Kórniku

PAN Biblioteka Kórnicka [\[link\]](#)

ul. Zamkowa 5, 62-035 Kórnik

Do zobaczenia:

- Historyczne zbiory Biblioteki Kórnickiej, wnętrza zamkowe, zbiory pamiątek narodowych oraz rodzinnych rodów Działyńskich i Zamoyskich.

Arboretum w Kórniku

Instytut Dendrologii PAN [\[link\]](#)

ul. Parkowa 5, 62-035 Kórnik

Do zobaczenia:

- Kolekcje drzew i krzewów
- Założenie parkowe otaczające zamek

MARIA RITTER

1

Muzeum Ziemi Sądeckiej

Galeria Marii Ritter i Stare Wnętrza Mieszczańskie

Rynek 2, 33-300 Nowy Sącz

Do zobaczenia:

- Dom rodzinny Marii Ritter
- Wystawa poświęcona jej twórczości [\[link\]](#)

Muzeum Ziemi Sądeckiej

Sądecki Park Etnograficzny

ul. B. Wieniawy-Długoszoskiego 83 B, 33-300 Nowy Sącz

Do zobaczenia:

- Kościół z Łososiny Dolnej z freskami projektu Marii Ritter [\[link\]](#)
- Największy w Małopolsce skansen prezentujący architekturę drewnianą i tradycyjną kulturę ludową

LEGENDA:

1

Miejsca do zwiedzenia

@

Treści cyfrowe

JAN WNĘK

@

Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie

Do zobaczenia:

- Zasoby on-line [\[link\]](#)
- Model skrzydeł Wnęka [\[link\]](#)

@

Małopolski Instytut Kultury w Krakowie

Do zobaczenia:

- Wirtualne Muzea Małopolski**
Zasoby on-line [\[link\]](#)
- Małopolskie Dni Dziedzictwa Kulturowego**
Zasoby on-line [\[link\]](#)

@

Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie

Do zobaczenia:

- Zasoby on-line [\[link\]](#)

1

Muzeum Parafialne im. Jana Wnęka przy Parafii pw. Oczyszczenia NMP

Pl. Kościelny 1, Odporyszów, 33-240 Żabno

Do zobaczenia:

- Kolekcja rzeźb drewnianych autorstwa Jana Wnęka [\[link\]](#)
- Barokowy kościół z końca XVII w.

prof. ROMAN STOPA

@

Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie

ul. Krakowska 46, 31-066 Kraków

Do zobaczenia:

- Zasoby on-line [\[link\]](#)
- Kolekcja zbiorów prof. Romana Stopy

